

Trobada del Grup de Lectura Meteora a Documenta
Pau Claris, 144, Barcelona

16 d'abril de 2018

Allò que va passar a Cardós, Ramon Solsona

Principals idees comentades:

Documentació

El Grup comenta que un dels trets més admirables de la novel·la de Solsona és el gran esforç documental que ha hagut de fer l'autor per aportar tota la informació que ofereix l'obra i per dosificar-la prou bé perquè no carregui en excés.

Tal com s'ha explicat, Solsona va trigar set anys a concloure la novel·la i en les seves presentacions al públic lector sol mostrar uns cartells que expliquen la complexitat tècnica de les obres hidràuliques realitzades al Pirineu en les dècades de 1950 i 1960.

Argument

Dues fites aconsegueix l'argument de l'obra; per una part explica una història d'amor tan grandiosa com tràgica, tan impossible com passional, i per l'altra narra l'epopeia d'una col·lectivitat humana que duu a terme unes obres d'enginyeria que, sense por d'exagerar, es poden considerar faraòniques: foradar una bona part de la serralada pirinenca per poder convertir la seva immensa riquesa hídrica en l'energia que ha desenvolupat la indústria i la vida en general d'aquest país. Aquesta barreja de drama personal i col·lectiu s'aconsegueix en l'obra amb un molt bon nivell literari.

Personatges

Sens dubte, la gran quantitat de personatges creats per a la novel·la és un dels seus mèrits més destacats. Cada personatge narra la seva part de la història des del seu punt de vista, molts cops responent preguntes, que el lector només intueix, fetes per algú que no coneixerem fins al final de l'obra, estratègia que demostra el plantejament inicial de Solsona de voler tenir-nos pendents de qui i per què fa les suposades preguntes.

L'ús de tants personatges d'orígens i cultures diferents es tradueix en una riquesa de registres lingüístics i estilístics que en cap moment desconcerta, sinó que ajuda a comprendre el context de barreig humà que van viure aquelles terres. També és un recurs literari excel·lent per a la dosificació argumental.

Aquesta voluntat de plasmar una multitud de registres i personatges, però, també pot incidir en un alentiment de la trama argumental en segons quins passatges de l'obra, tal com també s'ha fet notar.

Immigració

Una de les altres aportacions de l'obra és la descripció del fenomen migratori que va significar per a les poc poblades valls pirinenques l'adveniment de tanta mà d'obra, més

o menys qualificada, principalment d'Extremadura i Andalusia. En acabar-se les obres, molts treballadors van quedar-se a les valls, van barrejar-se amb la població autòctona i, avui en dia, són els principals pobladors pirinencs dels Pallars i l'Alta Ribagorça, on moltes famílies han tingut o encara tenen membres que van ser treballadors de les empreses constructores de pantans i canalitzacions.

Protagonistes

Els dos principals protagonistes de la novel·la, Santi i Rossita, viuen una passió desesperada en un context que els és absolutament contrari: per l'estat civil d'ella, per la situació política dictatorial on l'autoritarisme de la Guàrdia Civil és l'única llei possible i per un poder eclesiàstic basat en la repressió més cruel dels sentiments humans. Rossita, per ser dona casada amb un dèspota i víctima del xantatge i dels abusos sexuals del sergent del poble, troba en Santi una sortida desesperada que, en aquest context, només pot acabar en tragèdia, i Santi comet un crim per amor amb un error lamentable que li impedirà tenir la consciència tranquil·la i intentar tornar a buscar la dona que estima. Per falta de convicció, es deixa portar per un destí incert que decideix no discutir, i es converteix en un ésser trist i amargat, malgrat que la vida li ofereixi una segona oportunitat.

Final

El capítol final rep una acceleració argumental considerable perquè Solsona vol indicar que l'important és, tal com diu el títol, allò que va passar en aquella vall del Pirineu. Els trenta anys següents a la fugida de Santi de Cardós es resumeixen en una vintena de pàgines que aporten moltíssima informació sobre la seva vida, però no és fins als últims paràgrafs de l'obra quan sabem què els ha passat als personatges que es van quedar a la vall de Cardós i, especialment, què li va passar a Rossita. El final és fortament colpidor i confirma la profunditat tràgica de l'obra.

Llengua

Els orígens diversos dels personatges permeten a Solsona treballar el català i el castellà en multitud de registres, normalment associats al nivell cultural o a la qualificació professional dels al·ludits a l'obra. Hi ha un gran esforç per part de l'autor per representar no només un retrat cultural dels personatges, sinó també lingüístic. Potser, però, els personatges autòctons pallaresos no tenen excessivament marcats els trets dialectals propis d'aquella terra. No obstant això, la diversitat de registres lingüístics és un gran encert de l'obra de Solsona.

Entrevista en profunditat d'Anna Guitart a Ramon Solsona sobre *Allò que va passar a Cardós*:

<http://www.ccma.cat/tv3/alcarta/programa/20-minuts-amb-ramon-solsona/video/5634033/>

www.editorialmeteora.cat

Meteora

18 anys

avançant amb el segle...

Gran Via de les Corts Catalanes, 794, ent. 1a
08013 Barcelona
Tel. 93 265 56 54
CIF B62214101

Editorial Meteora SL
www.editorialmeteora.cat

contacte@editorialmeteora.com

Pròxima trobada del Grup: dilluns, **28 de maig** de 2018, 19h. Llibreria Documenta.
Obra: *Los otros*, de Luis Romero.

Us recordem que Llibreria Documenta us fa un **5% de descompte** de les obres que llegim com a participants en el Grup de Lectura.

Més informació sobre el Grup de Lectura Meteora:
www.editorialmeteora.cat